

STATISZTIKA

Eljárásalapú és szerződésalapú közbeszerzési statisztikák a 2023-as év vonatkozásában

Mikó Zsófia, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2024.12.4

Címszavak: statisztikai módszertan, eForms, hirdetményminta, eljárásalapú statisztika, szerződésalapú statisztika, eredménytájékoztató

A Közbeszerzési Hatóság statisztikáit 2024 első félévétől kezdődően a korábbiakhoz képest új módszertan alapján készíti. A váltásra azért volt szükség, mert az Európai Bizottság 2019/1780 Végrehajtási Rendelete nyomán valamennyi európai uniós tagállamban kötelezővé vált az elektronikus hirdetményminták (eForms) használata az uniós közbeszerzési értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési eljárások során. A módosítás következtében a közbeszerzési statisztikák alapját jelentő hirdetmények megjelenítése és technikai felépítése megváltozott, így azok alapján minden tagállamban azonos, összehangolt statisztikai adatfeldolgozás történhet.

A bevezetett új hirdetményminták lehetővé teszik, hogy az eljárás eredményéről szóló eredménytájékoztatót részenként lehessen közzétenni. A Kbt. a részenkénti közzétételt 2024. április 1-jétől teszi lehetővé az uniós

értékhatárt elérő közbeszerzési eljárások esetén, a továbbiakban tehát a Közbeszerzési Hatóság statisztikáit az egyes, szerződéssel eredményesen lezárult részekhez kapcsolódó eredménytájékoztató hirdetmények alapján készíti.¹ Bár a jogszabályi előírás egyelőre csak az uniós eljárási rendben lefolytatott eljárásokat érinti, a Közbeszerzési Hatóság 2024 első félévétől szerződés alapon publikálja a statisztikáit a nemzeti eljárásrendben lefolytatott közbeszerzési eljárások tekintetében is.

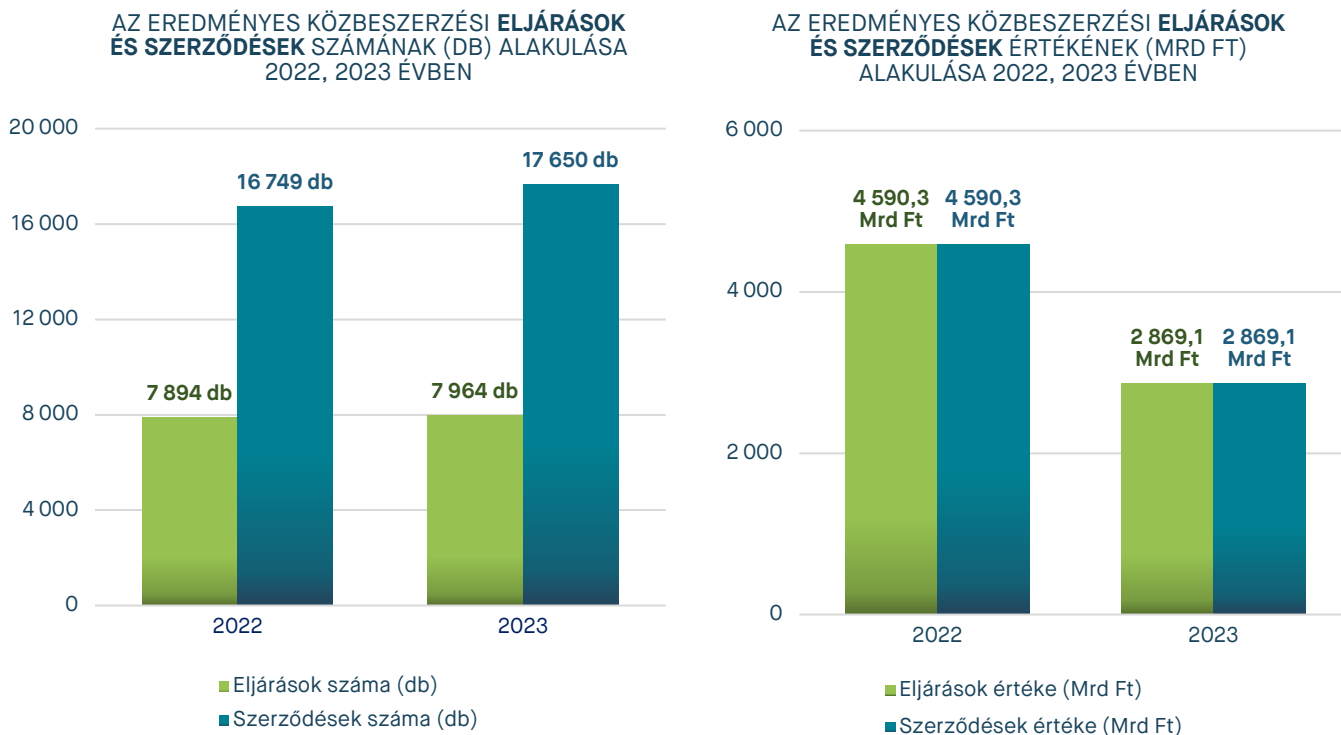
A Közbeszerzési Hatóság a jogszabályváltozás előtt is nyilvántartotta a szerződésekre vonatkozó adatokat, így az alábbiakban a 2023. évi eredménytájékoztató hirdetmények adatain keresztül mutatjuk be, hogy a publikációkban milyen különbségek figyelhetők meg a közbeszerzési eljárások² és a szerződések³ statisztikai adatai között.

¹ A statisztika az egyes, szerződéssel eredményesen lezárult részekhez kapcsolódó eredménytájékoztató hirdetmények alapján készül. Az uniós statisztikai gyakorlatnak megfelelően nem tüntetjük fel a keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárások eredményeként kötött szerződéseket, csak az eredményes keretmegállapodások alapján lehívott részekhez kapcsolódó szerződések adatait.

² Az eljárás/közbeszerzési eljárás alatt az eredményes, nem keretmegállapodás megkötésére irányuló teljes (akár több részből álló) közbeszerzési eljárásokat értjük.

³ A szerződés alatt az eredményes, nem keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárásrészekhez kapcsolódó szerződéseket értjük.

1. ÁBRA: AZ EREDMÉNYES KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK, ILLETVE A MEGKÖTÖTT KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK (DB) ÉS ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) ALAKULÁSA 2022. ÉS 2023. ÉVBEN

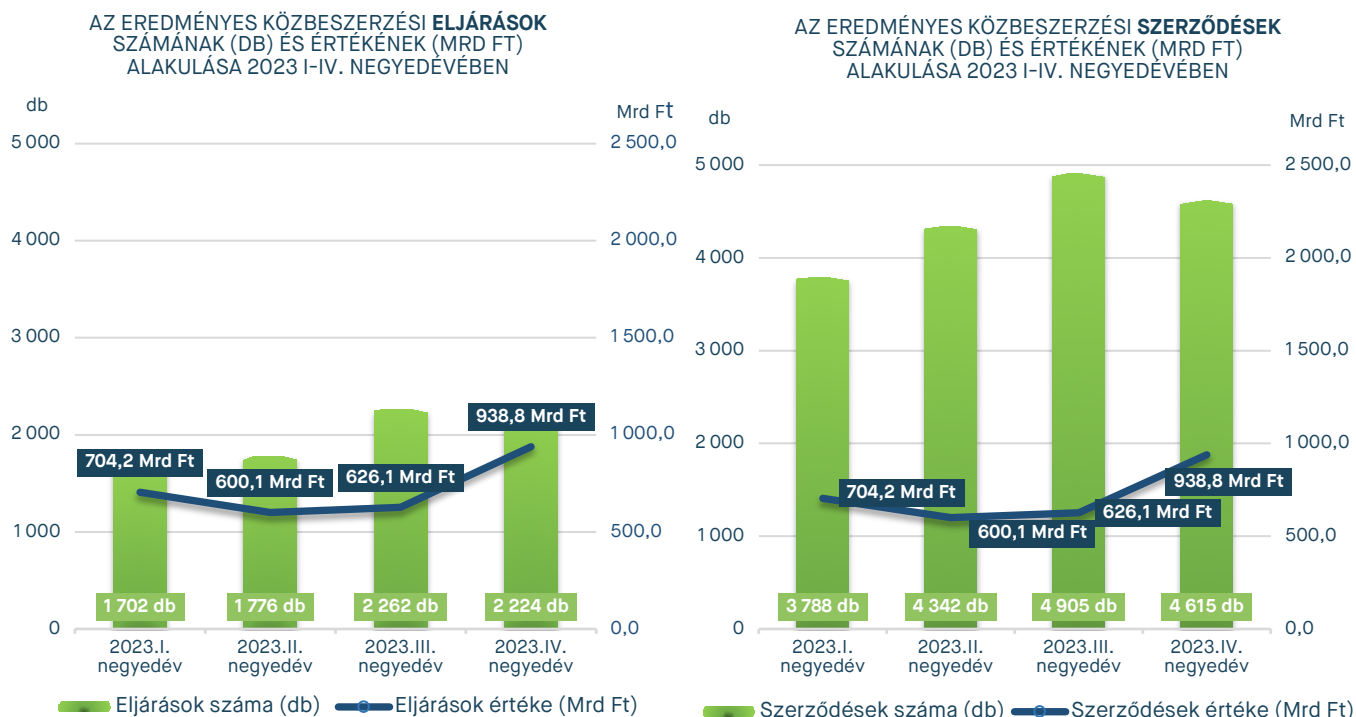

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2023-ban az ajánlatkérők összesen 7964 eredményes közbeszerzési eljárást folytattak le, ez a bevezetett új, szerződés alapon számított módszer szerint összesen 17.650 közbeszerzési szerződés megkötését jelentette. 2022-ről 2023-ra a lefolytatott eredményes közbeszerzési eljárások 0,9 százalékos, a megkötött szerződések darabszáma 5,4 százalékos növekedést mutatott, előbbi 70, utóbbi 901 darabbal haladta meg az előző évi értéket. 2022-ben és 2023-ban az eredményes közbeszerzési eljárások és a megkötött közbeszerzési szerződések értékei megegyeznek, mivel az eljárások lezárását követően az eredménytájékoztatók minden megkötött szerződés adatait egyben tartalmazták, tekintettel arra, hogy ekkor még nem volt lehetőség az eredménytájékoztatók részenkénti közzétételére. A közbeszerzési eljárások és szerződések értéke 2022-ről 2023-ra jelentősen, 1721,2 milliárd forinttal csökkent, így mindössze 62,5 százaléka előző év értékadatának.

rások és a megkötött közbeszerzési szerződések értékei megegyeznek, mivel az eljárások lezárását követően az eredménytájékoztatók minden megkötött szerződés adatait egyben tartalmazták, tekintettel arra, hogy ekkor még nem volt lehetőség az eredménytájékoztatók részenkénti közzétételére. A közbeszerzési eljárások és szerződések értéke 2022-ről 2023-ra jelentősen, 1721,2 milliárd forinttal csökkent, így mindössze 62,5 százaléka előző év értékadatának.

2. ÁBRA: AZ EREDMÉNYES KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK, ILLETVE A MEGKÖTÖTT KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK (DB) ÉS ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) ALAKULÁSA 2023 I-IV. NEGYEDÉVBEN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az ajánlatkérők negyedévente átlagosan 1991 eredményes közbeszerzési eljárást folytattak le 2023-ban, mely során negyedévente átlagosan 4413 közbeszerzési szerződést kötöttek meg. Az eredményes közbeszerzések és a megkötött közbeszerzési szerződések azonos értékeket mutatnak a negyedévek vonatkozásában mindkét módszertan szerint, mely éves szinten összesen 2869,1 milliárd forint volt.

Ahogy láthattuk, a 2023-as évben és azt megelőzően a közbeszerzési eljárások értéke és a megkötött közbeszerzési szerződések értéke minden azonos időszakra vonatkozó vizsgálatában még megegyeznek, hiszen az új módszertan bevezetését megelőzően a részajánlattételi lehetőséget tartalmazó eljárások esetén csak egyetlen, a teljes eljárás lezárását követő, a szerződéseket összesítő eredménytájékoztató jelent meg. A továbbiakban ezért elemzésünk az eredményes közbeszerzési

eljárások és a megkötött közbeszerzési szerződések darabszámának vizsgálatát helyezi fókuszba, viszont lényeges kiemelnünk, hogy a bevezetett új módszertan értelmében a megkötött közbeszerzési szerződések értékének adatai 2024 második félévétől meghaladhatják az eredményes közbeszerzési eljárások értékének adatait, mivel az eredménytájékoztatóval részben lezárult közbeszerzési eljárások még nem tekinthetők befejezett közbeszerzési eljárásnak.

Egy eljárás csak akkor tekinthető lezártnak, ha az összes részére vonatkozóan született döntés. Az új módszertan figyelembe veszi, hogy egy közbeszerzési eljáráson belül több szerződés megkötésére is sor kerülhet, mivel az eljárások részekre tagolhatók, és az egyes részekhez kapcsolódó megrendelésekért külön-külön is versenyezhetnek az ajánlattevők.

1. TÁBLÁZAT: EGY KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSRA JUTÓ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK ÁTLAGOS SZÁMA (DB) ELJÁRÁSRENDEK SZERINT 2023 I-IV. NEGYEDÉVBEN

	Nemzeti eljárásrend			Uniós eljárásrend			Együtt		
	Egy eljárásra jutó szerződések száma (db)	Összes eljárás száma (db)	Összes szerződés száma (db)	Egy eljárásra jutó szerződések száma (db)	Összes eljárás száma (db)	Összes szerződés száma (db)	Egy eljárásra jutó szerződések száma (db)	Összes eljárás száma (db)	Összes szerződés száma (db)
2023. I. negyedév	1,5	883	1 323	3,0	819	2 465	2,2	1 702	3 788
2023. II. negyedév	1,6	1 009	1 664	3,5	767	2 678	2,4	1 776	4 342
2023. III. negyedév	1,5	1 387	2 127	3,2	875	2 778	2,2	2 262	4 905
2023. IV. negyedév	1,5	1 255	1 853	2,9	969	2 762	2,1	2 224	4 615
Összesen	-	4 534	6 967	-	3 430	10 683	-	7 964	17 650
Átlag	1,5	1133,5	1741,8	3,1	857,5	2670,8	2,2	1991,0	4412,5

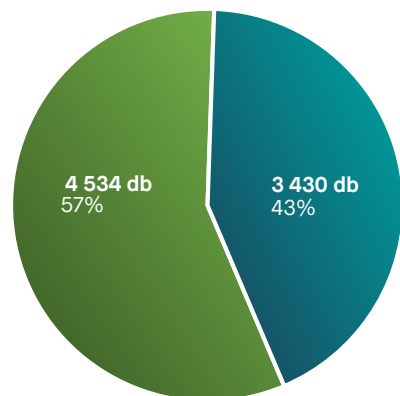
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2023-ban 7964 közbeszerzési eljárás során 17.650 közbeszerzési szerződést kötöttek, így az elmúlt egy évben az egy közbeszerzési eljárásra jutó közbeszerzési szerződések száma átlagosan 2,2 darab volt. A nagyobb értékű közbeszerzéseket magában foglaló uniós eljárásrendben megkötött szerződések száma magasabb, átlagosan 3,1 darab, a nemzeti eljárásrendben ennél

alacsonyabb, átlagosan 1,5 darab szerződés megkötését jelentette. Az adatok alapján megállapítható, hogy az uniós és a nemzeti eljárásrendben lefolytatott közbeszerzésekben az ajánlatkérők egyaránt alkalmazzák a részekre történő ajánlattétel biztosításának lehetőségét, amely a verseny intenzitásának növelését és a mikro-, kis- és középvállalkozások részvételét is elősegíti.

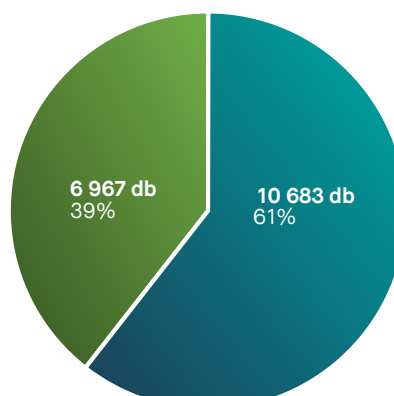
3. ÁBRA: AZ EREDMÉNYES KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK, ILLETVE A MEGKÖTÖTT KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK (DB) MEGOSZLÁSA A NEMZETI ÉS UNIÓS ELJÁRÁSREND SZERINT 2023. ÉVBEN

A KÖZBESZERZÉSI **ELJÁRÁSOK** SZÁMÁNAK (DB) MEGOSZLÁSA A NEMZETI ÉS UNIÓS ELJÁRÁSREND SZERINT 2023 ÉVBEN

■ Nemzeti eljárásrend ■ Uniós eljárásrend

A KÖZBESZERZÉSI **SZERZŐDÉSEK** SZÁMÁNAK (DB) MEGOSZLÁSA A NEMZETI ÉS UNIÓS ELJÁRÁSREND SZERINT 2023 ÉVBEN

■ Nemzeti eljárásrend ■ Uniós eljárásrend

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A tavalyi évben az eljárások majdnem 60 százalékát a nemzeti, kevéssel több, mint 40 százalékát az uniós eljárásrendben bonyolították. Amennyiben viszont az eljárásrend szerinti megoszlást a bevezetett új módszertan szerint vizsgáljuk, látható, hogy a megoszlás éppen fordítottan aránylik egymáshoz, e szerint a szerződéseknek csak közel 40 százalékát kötötték a nemzeti

eljárásrendben bonyolított közbeszerzési eljárások során és kicsivel több, mint 60 százalékát az uniós eljárásrendben. Ez annak köszönhető, hogy a nagyobb értékű közbeszerzéseket magában foglaló uniós eljárásrendben indított eljárások több részre bonthatók, a részek száma magasabb és – ahogy láthattuk – több szerződés megkötését eredményezik.

2. TÁBLÁZAT: AZ EREDMÉNYES KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK, ILLETVE A MEGKÖTÖTT KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK FŐBB BESZERZÉSI TÁRGYAK SZERINTI SZÁMÁNAK (DB) MEGOSZLÁSA A NEMZETI ÉS UNIÓS ELJÁRÁSREND SZERINT 2023. ÉVBEN

	Eljárások száma (db)			Eljárások számaránya (%)		Szerződések száma (db)			Szerződések számaránya (%)	
	Nemzeti eljárásrend	Uniós eljárásrend	Összesen	Nemzeti eljárásrend	Uniós eljárásrend	Nemzeti eljárásrend	Uniós eljárásrend	Összesen	Nemzeti eljárásrend	Uniós eljárásrend
Árubeszerzés	951	1 863	2 814	33,8%	66,2%	1 858	6 929	8 787	21,1%	78,9%
Építési beruházás	2 589	329	2 918	88,7%	11,3%	3 761	749	4 510	83,4%	16,6%
Szolgáltatás-megrendelés	994	1 238	2 232	44,5%	55,5%	1 348	3 005	4 353	31,0%	69,0%

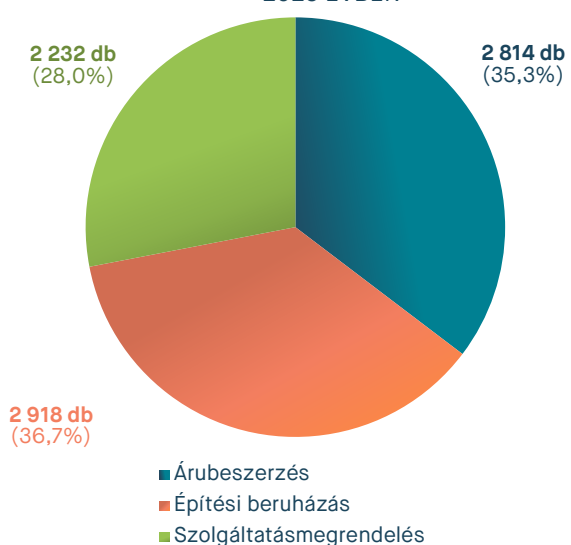
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Beszerzés tárgya szerint a közbeszerzési eljárások és szerződések terén a nemzeti eljárásrendben az építési beruházások kaptak nagyobb szerepet, míg az uniós

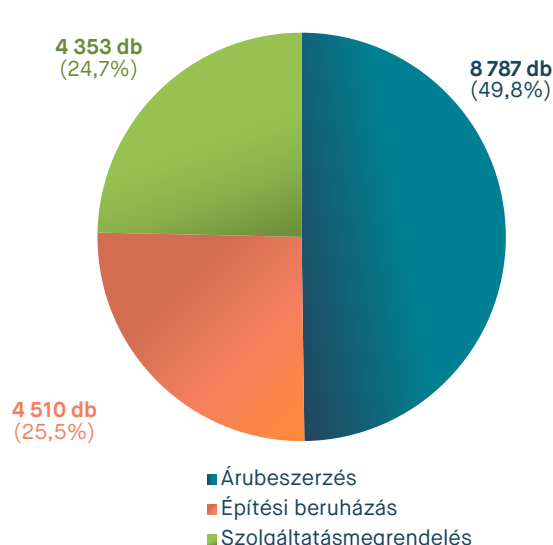
eljárásrend esetében az árubeszerzések és a szolgáltatás-megrendelések voltak hangsúlyosabbak.

4. ÁBRA: AZ EREDMÉNYES KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK, ILLETVE A MEGKÖTÖTT KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMA (DB) FŐBB BESZERZÉSI TÁRGYAK SZERINT 2023. ÉVBEN

A KÖZBESZERZÉSI **ELJÁRÁSOK** SZÁMA (DB) FŐBB BESZERZÉSI TÁRGYAK SZERINT 2023 ÉVBEN

A KÖZBESZERZÉSI **SZERZŐDÉSEK** SZÁMA (DB) FŐBB BESZERZÉSI TÁRGYAK SZERINT 2023 ÉVBEN

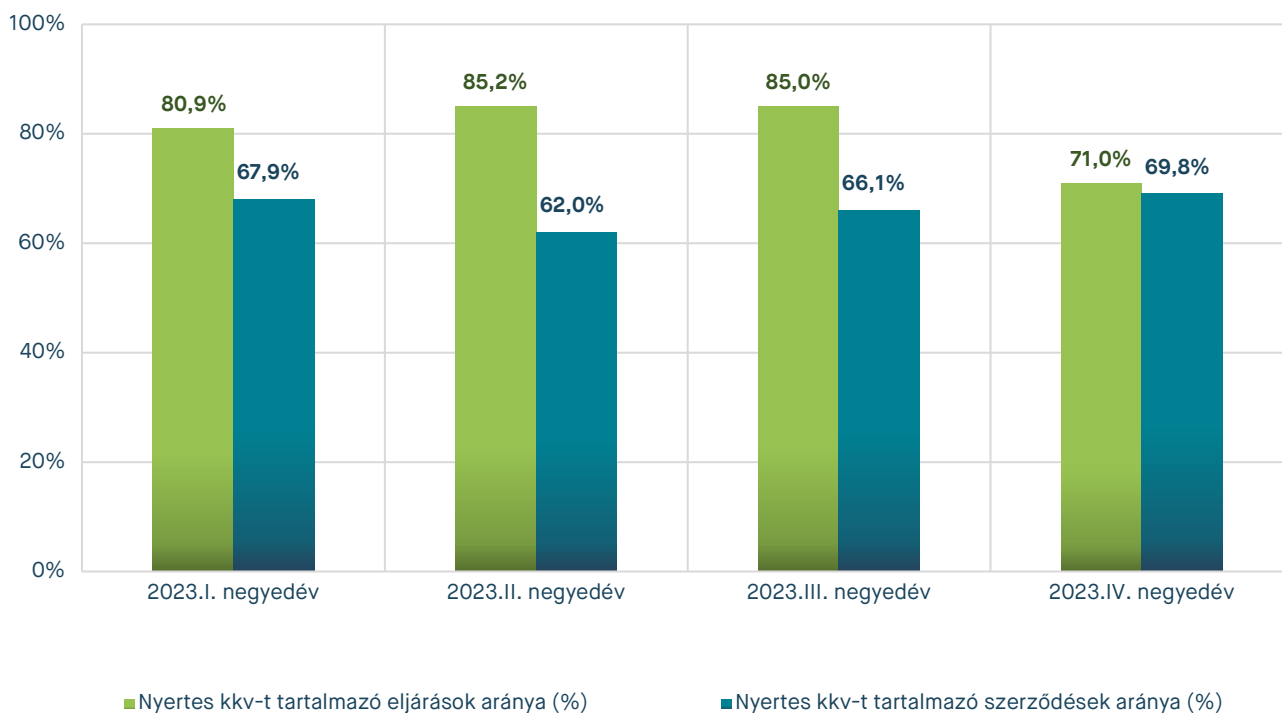
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2023-ban a legtöbb közbeszerzési eljárás építési beruházásokhoz kapcsolódott, amelyek együttesen a közbeszerzések 36,7 százalékát tették ki. Árubeszerzésre az eljárások 35,3 százaléka irányult, az eljárások további 28,0 százalékát a szolgáltatásmegrendelések adták.

Ezzel szemben a megkötött közbeszerzési szerződések

számát tekintve a legtöbb közbeszerzés árubeszerzésre irányult, a szerződések 49,8 százalékát ebben a tárgyban kötötték, míg az építési beruházásokra vonatkozó szerződéskötések mindössze 25,5 százalékot tettek ki, a szolgáltatásmegrendelésekre vonatkozó szerződések aránya 24,7 százalék volt.

5. ÁBRA: A NYERTES KKV-T TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK ÉS SZERZŐDÉSEK SZÁMARÁNYA (%) AZ ÖSSZES MEGKÖTÖTT SZERZŐDÉSEN BELÜL 2023 I-IV. NEGYEDÉVÉBEN

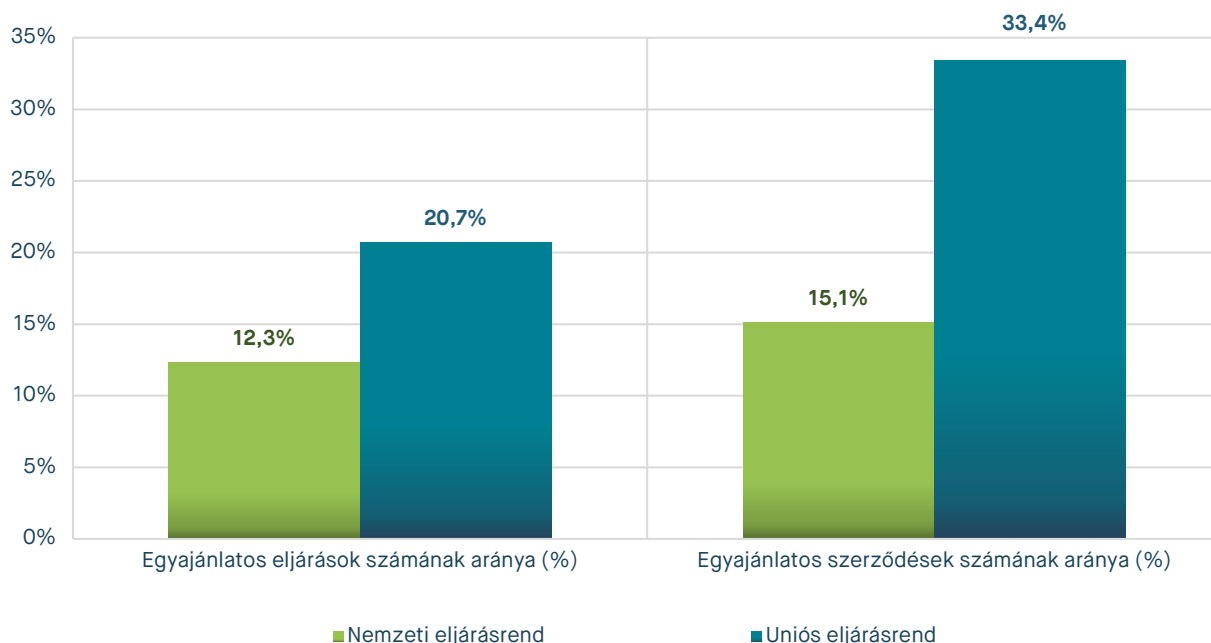

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2023-ban az összes eredményesen lefolytatott közbeszerzési eljárás (7964 db) több, mint 80 százalékában (6393 eljárásban) vettek részt mikro-, kis- és középvállalkozások.

Az új módszertan szerint a 17.650 megkötött közbeszerzési szerződésből 11.728-ban szerepelt KKV nyertes ajánlattevőként, amely az összes megkötött szerződés 66 százalékát jelenti.

6. ÁBRA: AZ EGYAJÁNLTOS KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK ÉS SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ARÁNYA (%) A NEMZETI ÉS AZ UNIÓS ELJÁRÁSRENDEN 2023 ÉVBEN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A Közbeszerzési Hatóság a közbeszerzési piacon megvalósuló verseny intenzitásának mérésére az egyajánlatos közbeszerzések⁴ alakulását már régóta mind a két módszer alapján elemezte: egyfelől az Európai Bizottság Belső Piaci Eredménytáblájának megfelelően a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó szerződéseket is vizsgálta, másrészt – a korábbi gyakorlatnak megfelelően – a teljes közbeszerzési eljárások tükrében is értékelte azokat.

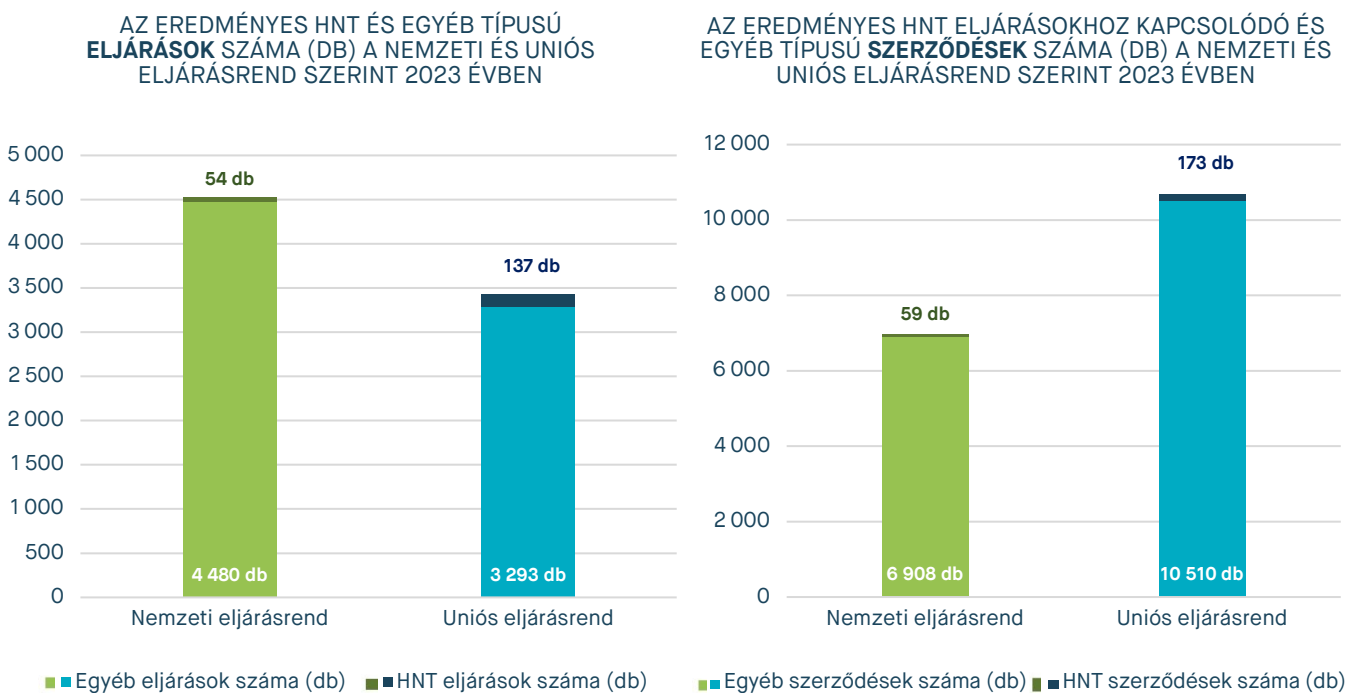
Jól látható, hogy 2023-ban az egyajánlatos közbeszerzések számaránya szerződésalapon vizsgálva magasabb, mint eljárásalapon, mind a nemzeti, mind pedig az uniós eljárásrendben. A nemzeti eljárásrendben kisebb mértékben, csupán 2,8 százalékponttal, míg a magasabb értékű közbeszerzéseket magába foglaló uniós eljárásrendben jóval nagyobb értékben, 12,7 százalékponttal magasabb az egyajánlatos közbeszerzések számaránya.

⁴ A statisztikában – az Európai Bizottság által alkalmazott statisztikai gyakorlatnak megfelelően – figyelembe vételre kerülnek az eredményes keretmegállapodások alapján lehívott részekhez kapcsolódó szerződések adatai, azonban a keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárások eredményeként kötött szerződések (keretmegállapodások) nem kerülnek szerepeltetésre.

Az egyajánlatos szerződésekre vonatkozó mutatók számításának módszere eltér az előbbiektől, mivel ezeknél sem a keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárások eredményeként kötött szerződéseket (keretmegállapodásokat), sem az ezek alapján lehívott részekhez kapcsolódó szerződések adatait nem vesszük figyelembe az uniós gyakorlatnak megfelelően.

Az uniós eljárásrendben megkötött közbeszerzési szerződések esetén 2023. október 25-től az eredménytájékoztatók lehetőséget nyújtanak a keretmegállapodások részletjesítéséhez kapcsolódó közbeszerzési szerződések pontos azonosítására, így azok a bizottsági módszertannak megfelelően nem kerülnek szerepeltetésre az ábrán. A nemzeti eljárásrend esetén az egyajánlatos szerződésekre vonatkozó ábrák a keretmegállapodások részletjesítéséhez kapcsolódó szerződés nélküli becslést tartalmaznak.

7. ÁBRA: AZ EREDMÉNYES HNT ÉS EGYÉB TÍPUSÚ ELJÁRÁSOK ÉS A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ MEGKÖTÖTT SZERZŐDÉSEK SZÁMA (DB) A NEMZETI ÉS UNIÓS ELJÁRÁSREND SZERINT 2023. ÉVBEN

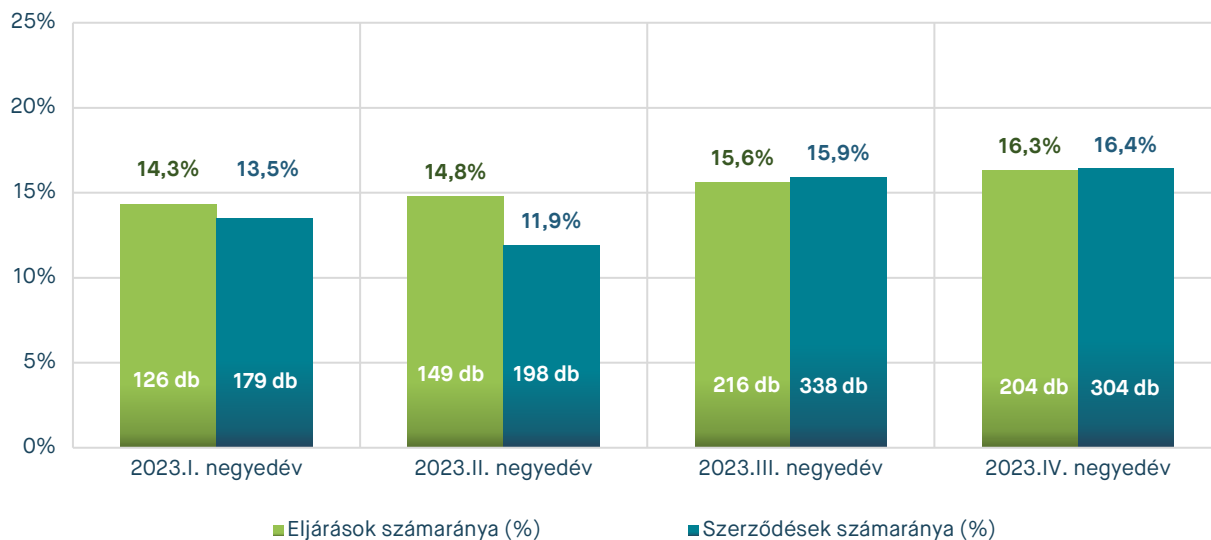
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2023-ban a közbeszerzési eljárások elemzése szerint az összes eljárás (7964 db) 2,4 százalékát a lezárt HNT eljárások tették ki (191 db). Az új módszertan szerint azonban az összes megkötött közbeszerzési szerződésből (17.650 db) mindössze 1,3 százalék, vagyis 232 szerződés kapcsolódott eredményes HNT eljárásokhoz. A két megközelítés között több, mint 1 százalékpontos különbség figyelhető meg.

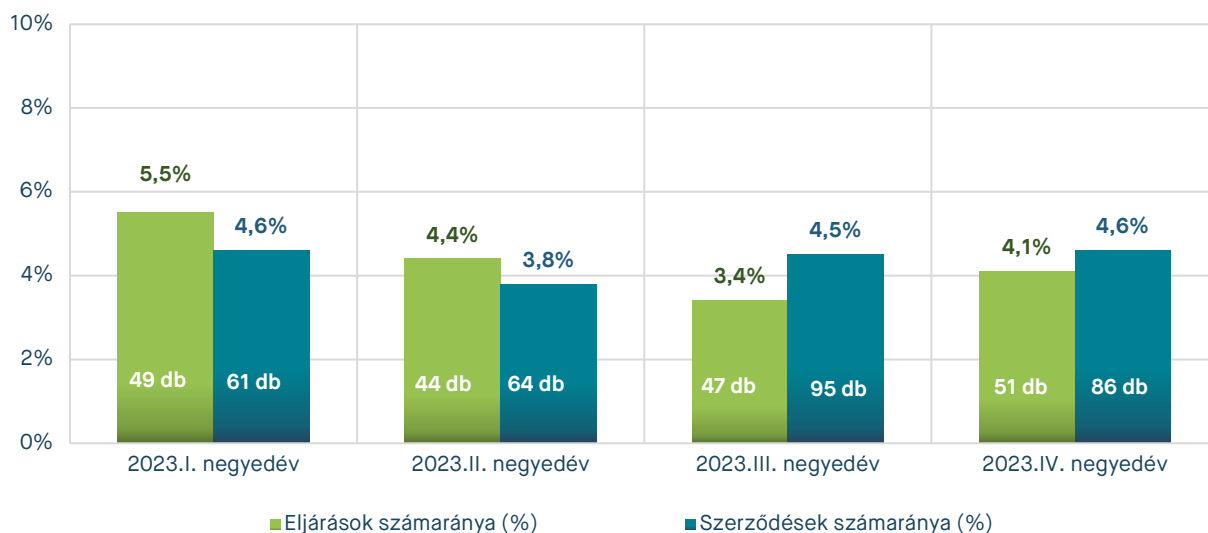
A nemzeti eljárásrendben mind az eljárások, mind a szerződések esetében is 1 százalék körüli volt a lezárt hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások számaránya. Ezzel szemben az uniós eljárásrendben, az eljárások 4,0 százalékos számarányához viszonyítva a szerződéseké csak 1,6 százalék volt.

8. ÁBRA: KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS SZOCIÁLIS SZEMPONTOKAT TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK ÉS SZERZŐDÉSEK 2023. ÉVBEN

A ZÖLD SZEMPONTOKAT TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSI **ELJÁRÁSOK ÉS SZERZŐDÉSEK** SZÁMÁNAK ARÁNYA (%) A NEMZETI ELJÁRÁSRENDEN 2023 ÉVBEN

A SZOCIÁLIS SZEMPONTOKAT TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSI **ELJÁRÁSOK ÉS SZERZŐDÉSEK** SZÁMÁNAK ARÁNYA (%) A NEMZETI ELJÁRÁSRENDEN 2023 ÉVBEN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A nemzeti eljárásrendben lefolytatott közbeszerzési eljárások 15,3 százaléka tartalmazott környezetvédelmi szempontot 2023-ban, a szerződések számaránya ennél kicsit alacsonyabb, 14,6 százalék.

A szociális szempontokat tartalmazó nemzeti eljárásrendű közbeszerzések esetében viszont a szerződések számaránya (4,4%) volt magasabb, mint az eljárásoké (4,2%).

Kijelenthetjük, hogy az új módszertan bevezetésének köszönhetően a korábbiaknál is részletesebb, pontosabb adatokkal tud szolgálni a Közbeszerzési Hatóság a közbeszerzési piac alakulása és trendjei kapcsán. Az új, európai uniós statisztikai adatközlési módszertan ezen kívül lehetőséget ad arra, hogy az Európai Unió minden tagállamában azonos, összehangolt statisztikai adatfel-

dolgozásra kerülhessen sor. A közbeszerzésekben a részekre történő ajánlattétel biztosítása hozzájárul a verseny élénkítéséhez, és elősegíti a mikro-, kis- és középvállalkozások hatékonyabb részvételét az eljárásokban, ezáltal előnyös mind az adófizetők, mind pedig a gazdasági szereplők számára.

#CSAKTÉNYEK

2024 első félévében az előző év azonos időszakához képest a terven felüli közbeszerzési szerződés-ellenőrzések száma 26 darabbal emelkedett, emellett az ajánlatkérők által bejelentett szerződésszegések és a szerződés-ellenőrzési eljárás lefolytatását nem igénylő közérdekű bejelentés alapján indított vizsgálatok száma is nőtt.

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG